

A Fővárosi Ítéltábla **felperes jogi képviselője** ügyvéd () által képviselt dr. felperes neve(felperes címeI/1.) felperesnek, a **alperes jogi képviselője (alperes jogi képviselőjének címe)** által képviselt alperes neve(alperes címeII/7.) alperes ellen kölcsön megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. szeptember 28. napján kelt 24.P.23.547/2013/35. számú ítélete ellen az alperes részéről 36-I. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel meg nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a felperes pártfogó ügyvédjének fellebbezési eljárásban felmerült díját teljes egészében az alperes, az alperes által le nem rótt 2.161.300 (kétfmillió-százhatvanegyezer-háromszáz) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes keresetében 14.466.666 forint és ennek 2008. június 7. napjától kezdődően évi 20% mértékű kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest a 2008. november 20. napján kelt kölcsönszerződés alapján.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a felperesnek nem tartozik, mivel a korábbi, 2007. június 6. napján kelt kölcsönszerződésük aláírásával egyidejűleg a felperessel részvény

átruházási szerződést is kötöttek, amelyben szereplő vételár a kölcsön összegével egyezett meg, ezáltal a részvények átruházásával a kölcsön törlesztésre került. Hivatkozott arra is, hogy a kölcsön kamatmentes volt, másodlagosan pedig a kamat mérséklését kérte.

Az alperes viszontkeresetében annak megállapítását kérte, hogy a 2008. november 20. napján kelt kölcsönszerződés a Ptk. 207. § (5) bekezdése alapján semmis, mivel az színlelt. Kérte annak megállapítását is, hogy a 2007. június 6. napján kelt részvény átruházási szerződésben feltüntetett 600.000 forint vételár színlelt, a valós vételár 13.150.000 forint. Másodlagosan – a kölcsönszerződés és a részvény átruházási szerződés érvényes létrejötte esetén – a felperest a részvények ellenértékének megfizetésére kérte kötelezni, elszámolva a tartozásokat egymással szemben; a különbözet értékét 2.984.442 forintban jelölte meg. Harmadlagosan azt kérte megállapítani, hogy a 2008. november 20. napján kelt kölcsönszerződés tartozáselismerő nyilatkozatnak minősül.

A felperes a viszontkereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 14.466.666 forintot és ennek 2009. szeptember 1. napjától a kifizetés napjáig járó évi 20%-os kamatát, ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkereset elutasította. Megállapította, hogy a 868.000 kereseti és 900.000 forint viszontkereseti illetéket az állam viseli.

Az ítéleti tényállás szerint az alperes testvére, Halmai János hitelszerződést kötött az **pénzügyintézet**-vel, mely kölcsönt ténylegesen az alperes használt fel. A hitelhez kapcsolódóan a felperes jelzálog kötelezettséget vállalt, a földhivatal a 2007. október 10. napján kelt határozatával a felperes kizárólagos tulajdonában álló Budapest, I. kerület 7241/1/A/4 hrsz.-ú, természetben 1016 Budapest, Naphegy utca 36. fél emelet 1. szám alatti ingatlanra 89.633 svájci frank és járulékai erejéig jelzálogjogot jegyzett be a hitelintézet javára. A felperes 2007. október 17. napján az ingatlant értékesítette, a kapott vételárból azt tehermentesítette. Tekintettel arra, hogy az alperes helyett a hitelt a felperes fizette vissza, a peres felek 2007. június 6. napján kölcsönszerződést kötöttek a felperes által visszafizetett kölcsöntartozás összege, 13.150.000 forint erejéig, 2008. június 5-ei fizetési határidővel. Ugyanezen a napon közöttük részvény átruházási szerződés jött létre, mely szerint az alperes eladta, a felperes megvásárolta a **pénzügyintézet**1 alperes kizárólagos tulajdonát képező 60 db névre szóló, nyomdai úton előállított, egyenként 10.000 forint névértékű törzsrészvényét 13. 150.000 forint vételáron. Az alperes a részvényekre egy éves időtartamra visszavásárlási jogot alapított. A szerződés értelmében a felperes a részvények vételárát a szerződés aláírásával egyidejűleg megfizette az eladó részére készpénzben, a részvény hátoldalán lévő forgatmány kitöltésre nem került és az alperes a visszavásárlási jogával sem élt. Tekintettel arra, hogy az alperes a 2007. június 6. napján kelt kölcsönszerződésben foglaltaknak nem tett eleget, a felek 2008. november 20. napján újabb kölcsönszerződést kötöttek, melyben megállapították, hogy a felperes 2008. július 1. napján 14.466.666 forint kölcsönt nyújtott az alperesnek 2009. január 31. napjáig azzal, hogy ezen összeget a korábbi kölcsönszerződés alapján 2008. július 1. napjáig kellett volna az alperesnek megfizetnie. Az alperes fizetési kötelezettségét a korábbi szerződésben írt tőkével és kamataival egyezően állapították meg. Az alperes a fizetési kötelezettségének részben tett eleget, kamattartozása egy részét, 2.423.000 forintot a felperesnek megfizetett.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján – különös tekintettel az okirati bizonyítékokra – megállapította: a felperes oly módon nyújtott kölcsönt az alperesnek, hogy az **pénzügyintézet**-től felvett hiteltartozást az alperes helyett megfizette. Kiemelte, hogy más személy tartozásának megfizetése is kölcsönnek minősül, ha az nem az ajándékozás szándékával történt. Mindkét kölcsönszerződés, így a 2007. június 6. napján és a 2008. november 20. napján kelt kölcsönszerződés is bizonyítja a kölcsöntartozás fennálltát, annak összecszerúségét. A kölcsönszerződés a felek között azok írásba foglalását megelőzően szóban jöttek létre, azoknak ugyanis nem érvényességi feltétele az írásba foglalás. A 2008. november 20-án kelt

kölcsönszerződés tartozáselismerést is tartalmaz, a szerződésben az alperes elismerte, hogy a fizetési kötelezettségének 2008. június 5. napjáig nem tett eleget és erre tekintettel kötelezettséget vállalt a fennálló tőke és kamatai megfizetésére. E kölcsönszerződésben a felek a korábbi kölcsönszerződésüket a fizetési határidő, a tőkeösszeg és a kamatfizetési kötelezettség vonatkozásában módosították.

Az elsőfokú bíróság a peres felek nyilatkozatai, továbbá az okiratot szerkesztő **személy** vallomása alapján megállapította, hogy a felek között 2007. június 6. napján megkötött részvény átruházási szerződés kézizálogjog vagy óvadék alapítására vonatkozó szerződést leplezett. A felperes a jelen eljárásban és a szerződést kötő ügyvéd előtt is hangoztatta, hogy részvényeket nem kívánt venni, hanem kizárólag biztosítékot szeretett volna a kölcsön visszafizetésére. E kérdésben az alperes egymással ellentétes nyilatkozatokat tett, azonban az 5/A/1. számú beadványában előadta, hogy a részvény átruházási szerződés színlelt, azok átadása a kölcsön biztosítékát jelentette, ezért került sor az egy éves visszavásárlási jog kikötésére is. Mindezt erősítette meg **tanú1** tanúvallomása, továbbá az a tény, hogy a részvények hátoldalán az alperes a forgatmányt nem töltötte ki. A Ptk. 338/B. § (3) bekezdése, a gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIX. törvény (Gt.) 180 § (3) bekezdése, valamint a Legfelsőbb Bíróság 1/2000. PJE határozata értelmében a nyomdai úton előállított részvény átruházásra csak forgatmány útján kerülhet sor, forgatmány hiányában tulajdonjogot szerezni nem lehet, így a felperes valós szerződéses akarata esetén sem szerezhette volna meg a részvények tulajdonjogát, csupán szerződés teljesítésére vonatkozó kötelmi igénye lehetett volna. A részvény átruházási szerződéssel leplezett kézizálog vagy óvadéki szerződés alapján a felperes kielégítést nem kereshet, a perbeli részvényeket kibocsátó Zrt. időközben felszámolás útján megszűnt, a cégnyilvántartásból törölték, a részvények az alperesi kölcsöntartozással szemben beszámításra nem alkalmasak. Megállapította az elsőfokú bíróság, hogy a felek 13.150.000 forintban állapították meg a részvények vételárát, annak ellenére, hogy az alperes csatolt olyan szerződés példányt, amely szerint a felek 600.000. forint vételárát kötöttek ki. A tényleges vételárra vonatkozóan a bíróságnak vizsgálnia azonban nem kellett, mivel az egész részvény adásvételi szerződés színlelt voltát állapította meg. Mindezekre figyelemmel a bíróság az alperes viszontkeresetét elutasította és az alperest 14.466.666 forint tőke, valamint – elszámolva az alperesi teljesítést a Ptk. 293. §-a alapján – ennek 2009. szeptember 1. napjától kezdődően kamata megfizetésére kötelezte. Mivel a szerződésben kikötött kamat ügyleti kamat volt, és a felperes késedelmi kamat iránti követelést nem terjesztett elő, a bíróság a késedelmi kamat mérséklésére nem látott lehetőséget.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását, a kereset teljes körű elutasítását, valamint a viszontkeresetével egyező döntés meghozatalát kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogszabályba ütközően és tévesen értékelte a perben keletkezett iratokat, ezért téves az érdemi döntése is. Indokául előadta, hogy teljes bizonyító erejű magánokiratba került rögzítésre a részvény adásvételi szerződés. Amennyiben a felek akarata a biztosítéki szerződés aláírására irányult volna, az okiratot szerkesztő ügyvéd előtt ilyen tartalmú szerződés aláírására került volna sor. A felek a szerződésüket kölcsönszerződésnek nevezték el, annak ellenére, hogy pénzösszeg a felperes részéről átadásra kölcsön címen nem került, a felperes ezen a címen keresetet sem terjeszthetett volna elő. A felperesnek az általa fedezetként adott ingatlan eladásakor kialakult veszteségének, kárának elszámolása nem kölcsön, ugyanis a kölcsönt a bank adta, a felperes pedig a felvett összeget a banknak visszafizette. Kereseti kérelem hiányában az elsőfokú bíróság kártalanításról, kártérítésről nem dönthetett volna, az ügyvéd pedig az általa szerkesztett szerződést utólagos átnevezéssel nem módosíthatja, amennyiben ezt teszi, tanúvallomása nem vehető figyelembe. Az okiratot szerkesztő ügyvéd olyan ügyvédi tényvázlatot nem tudott felmutatni, amelyben a felek szándéka biztosítéki szerződés létrehozására irányult volna. A per adatai alapján megállapítható az is, hogy a felperes élt részvényesi jogaival, a társaságtól

névre szóló meghívót kapott a közgyűlésekre, ahol megjelent, szavazati jogával élt. Köztudott volt, hogy a részvények értéke jóval magasabb, mint az adásvételi szerződésben foglalt összeg. A szerződést az nem teheti érvénytelenné, hogy a részvényeket kibocsájtó gazdasági társaság bevételei hogyan alakultak, ugyanúgy, ahogy az eladó sem kérhetett volna a részvényekért utólagosan több vételárat. A visszavásárlási jog a felperesnek mint vevőnek nem teremtett lehetőséget a szerződéstől való elállásra; ő a forgatmányt a felperes kérésére kitöltötte volna, de ilyen igénnyel a felperes, aki jelenleg is birtokában tartja a részvényeket, nem élt.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, megismételve az elsőfokú bíróság előtt kifejtett álláspontját.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján a tényállást helyesen állapította meg és az abból levont jogkövetkeztetésével és döntése indokolásával a másodfokú bíróság egyetért, azt megismételni nem kívánja.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a Fővárosi Ítélet tábla az alábbiakat emeli ki:

Az alperes arra hivatkozott, hogy kölcsön jogcímén a felperes keresetet sem terjeszthetett volna elő, tekintettel arra, hogy jelen perben a felperes az ingatlana tehermentesítésével kapcsolatban keletkezett kárát érvényesítette. A felperes keresetében 14.466.666 forint tőke és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A Pp. 3. § (2) bekezdése értelmében a bíróság – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. A bíróság a fél által előadott kérelmeket, nyilatkozatokat nem alakoszerű megjelölésük, hanem tartalmuk szerint veszi figyelembe. A Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontja alapján a felperesnek a keresetlevélben meg kell jelölnie az általa érvényesíteni kívánt jogot, míg az e) pont szerint a bíróság döntésére irányuló határozott kereseti kérelmet kell előterjesztenie. Az idézett rendelkezések alapján az a következtetés vonható le, hogy a keresetlevélben az érvényesített jogot kell megjelölni, nem pedig a konkrét jogcímet. A 2/2010. (VI. 28.) PK. vélemény 5.a. pontjában a Legfelsőbb Bíróság rámutatott arra, hogy a Pp. 215. §-ába foglalt kereseti kérelemhez kötöttség nem jelenti azt, hogy a bíróság a fél által tévesen megjelölt jogcímmel kötve lenne. Ha a fél által előadott tények a keresetet vagy a viszontkereset más jogcímen megalapozzák, a bíróság a jogviszonyt a jogszabályoknak megfelelő módon minősítheti. A kereseti kérelemhez kötöttség nem jelenti a jogcímmel kötöttséget is, a bíróság feladata a kereseti kérelem alapjául szolgáló jogviszony elbírálása (EBH. 2006. 1422.).

Mindezek mellett a felperes által a követelése alapjául megjelölt kölcsön jogcíme is megalapozott volt az alábbiak szerint:

A perben nem vitás, hogy az alperes tartozása abból keletkezett, hogy az alperes testvére által felvett kölcsön dolgi biztosítékát a felperes szolgáltatta. A felperesnek készpénzre volt szüksége, az ingatlanát értékesítette, ezért az alperes kötelessé vált a helyette, a felperes által megfizetett kölcsön megtérítésére. A kölcsönt az alperes helyett a felperes fizette vissza, így a megbízás nélküli ügyvitelből származó igényét az alperessel szemben érvényesítheti, annak ellenére, hogy a bankkal kötött hitelszerződésnek nem ő volt a kötelezettje. A felperes az alperes kezeihez a kölcsönszerződés alapján pénzt nem folyósított, hanem saját ingatlana tehermentesítése érdekében az alperest terhelő kölcsöntartozást a hitelt nyújtó banknak visszafizette. Mindebből azonban nem következik, hogy az alperes tartozása nem kölcsön jogcímén állna fenn, illetve a kölcsönszerződés színlelt lenne. A felek ugyanis a Ptk. 240. § (1) és (2) bekezdése alapján nem voltak elzárva attól, hogy a 2007. június 6. napján megkötött írásbeli kölcsönszerződéssel módosítsák az eredetileg fennállt kötelezettség jogcímét.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a részvény adásvételi szerződés színlelt volt és az óvadéki szerződést leplezett [Ptk. 270. § (1) bekezdés]. A rendelkezésre álló adatok alapján minden kétséget kizáró módon megállapítható: annak ellenére, hogy az adásvételi szerződés rögzíti, hogy a vételár kifizetésre került, az nem történt meg; ilyet a felek sem állítottak. Az alperes mint eladó javára visszavásárlási jog került kikötésre, ami ugyancsak a részvények biztosítéki szerepét támasztja alá. Emellett a részvények hátoldalán az alperes a forgatmányt sem töltötte ki, amely körülmény kétségesse teszi az alperes által állított tényleges átruházási szándék fennálltát. Mindezek azt bizonyítják, hogy a felperesnek nem volt a részvények vonatkozásában vételi szándéka, továbbá az alperes sem kívánt azok tulajdonjától ténylegesen megválni. Kiemeli a másodfokú bíróság: a Ptk. 271. § (1) bekezdése szerint a felperesnek az óvadékból való kielégítés joga csupán lehetőségként volt adott, erre nem volt köteles. A felperes a törvényben biztosított lehetőséggel nem élt, tekintettel arra, hogy nem részvényre, hanem készpénzre volt szüksége. A kölcsönszerződés alapján az alperesnek készpénzben kellett teljesítenie, a részvények azonban a készpénz követeléssel szemben beszámításra nem voltak alkalmasak. Amennyiben a részvények időközben nem értéktelenednek el, abban az esetben is kérhette volna a kölcsönszerződés teljesítését a felperes azzal, hogy az óvadékként nála elhelyezett értékpapírokat vissza kellett volna az alperes részére szolgáltatnia.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján – utalással a 254. § (3) bekezdésére is – helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a Pp. 87. § (1) bekezdése értelmében – a díj összegének megállapítása nélkül – a perköltség viselés arányának meghatározásával megállapította, hogy a felperes pártfogó ügyvédi díjának megfizetésére az alperes köteles.

Az alperes fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a személyes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési eljárású illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2016. június 21.

Dr. Németh László s.k.
a tanács elnöke

. Molnár Ágnes s.k.. Merőtey Anikó s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelűl: